

LIGA HARSONA

A LIGA SZAKSZERVEZETEK TÁJÉKOZTATÓJA

Budapest, 1992. szeptember

EBÉDPÉNZ

Amikor már mindenki szomorú történeteket mesél a szakszervezeti érdekérvényesítés göröngyös útjairól, fenyegetettségéről, akkor megdöbbenő, ha egy fiatal szakszervezeti tisztségviselő halkán annyit mond, hogy ő semmit nem csinált, csak figyelt.

Mindez Egerben történt, a PDSZ szemináriumon. Közel 100 résztvevő jött el az ország nagyvárosaiból, aprófalvak összevont iskoláiból az egyhetes tanfolyamra, hogy elsajátítsa azokat az ismereteket, amelyek az érdekvédelemhez, a szakszervezetsszervezéshez, a kampányhoz nélkülözhetetlenek. A fiatal és lelkes pedagógusok oktatták azt a „tananyagot”, amelyek döntő hányadát saját és kollégáik tapasztalataiból merítették. Így valós segítséget tudtak nyújtani a nemrég alakult csoportok képviselőinek. Az első nap estefelé a résztvevők egymásnak mondták el, milyen tapasztalataik vannak az érdekérvényesítés lehetőségeiről... Az összkép - néhány bátor és sikeres helyi akciónak köszönhetően - mégsem teljesen lehangoló. De a fiatal tisztségviselő néhány mondata után általános megrökönyödés uralkodott el a teremben.

Igen, ő csak figyelt. Ugyanis a rendszeres igazgatói tájékoztatókon mindenki rendszeresen "alszik". Az egyik ilyen alkalommal, amikor az igazgató monoton hangon eldarálta a javaslatait, megdöbben, mert azt hallotta, hogy az év kezdetétől a nyugdíjasoknak és azoknak, akik szerződéssel foglalkoztatottak nem jár majd ebédpénz. Úgy érezte, ezt nem hagyhatja említetlenül, hiszen az intézkedés igazságtalan. Akit a rendelkezés érintett, nem szólal. Talán mert féltették az ebédpénz nélküli állást is, vagy mert egyszerűen nem figyeltek. Talán fel sem tételezték, hogy azok a fórumok, amelyekben részt vesznek, arra valók, hogy valamiféle konszenzus alakuljon ki a jelenlévők között. A lehetőségekhez képest sikeres. De legalább tisztességes.

Talán naívság ezt az egyszerű gesztust felemlíteni ma, amikor a szakszervezetek súlyos problémákkal találják magukat szembe, és nem azokban az időkben élünk, amikor elég kimondani: a király meztelen. Ma már a király szemrebbetés nélkül letagadja, hogy meztelen, és cáfolatokkal árasztja el a sajtót. Közben kitűnően érzi magát - ruhátlanul. Így volt ez a LIGÁS vasutasokkal, tengerészekkel, repülősökkel, hogy a közelmúltból válasszunk néhány példát. És - maradjunk a pedagógusoknál - a kormánnyal is.

De a fiatal pedagógusban bíznak a kollégák, és eredményeket is elért a szakszervezete: megmentettek egy óvodát, amelyet az önkormányzat meg akart szüntetni. Talán ez a halk, nyugodt hang mégis mond valami fontosat. Először figyelni kell, mi történik a munkahelyeinken. Néha ez is elég, de enélkül valami elveszhet. És nem csak az ebédpénz.

Törékeny a társadalmi béke...

A tartalomból...

A kormány felháborító törvénytervezete a szakszervezeti választásokról	2.oldal
Sztrájk a Ytong Kft.-nél	3.oldal
A Megyei Munkaügyi Tanácsokról	3.oldal
A LIGA a sajtóban	4.oldal
Kampánytanácsok	5.oldal
Milyen tanfolyamokra jelentkezünk?	6.oldal
Nyugdíjshírek	7.oldal

Papírválasztások

A kormány augusztus közepén nyilvánosságra hozta a szakszervezetek közötti választásokról szóló törvénytervezetét, de a LIGA, a MOSZ, az ÉSZT és a SZEF csak a tervezet provokatív értékét ismerte el.

A nagy magyar alapítvány

A tervezet legfelháborítóbb eleme, hogy a kormány átvette az MDF Monopoly csoportjának javaslatát - igaz, gyengített formában. Az eredeti Monopoly-javaslat szerint az egész vagyont kb. 4000 Ft-os részletekben szét kell osztani a munkavállalók között. Egy későbbi munkaanyagban az az elképzelés jelent meg, hogy ha pl. 11%-a a lakosságnak megy el szavazni, akkor csak ez a 11 százalék illeti a szakszervezeteket, és a maradék 89% automatikusan egy erre a célra létrehozott szociális alapítvány kezelésébe kerül. Ebben a tervezetben a választásokon szakszervezeti konföderációk indulhatnak és a munkanélküliek szervezetei, de a létrehozandó Magyar Szociális Alapítványra is lehet szavazni, tehát az alapítvány is indulna a választásokon. Túl azon, hogy a szakszervezetek illetén gyengítése ellenállást vált ki az érdekeltekből, ez a javaslat ellenkezik az Alkotmánybíróság májusi határozatával is (7. paragrafus), amely egyértelműen kimondja, hogy a vagyont szakszervezetek között felosztandó vagyonnak kell tekinteni.

Egyharmadválasztás

Tulajdonképpen három választásra kell sort keríteni ősszel. A szakszervezetek közötti-, az Üzemi Tanács-, és a társadalombiztosítási választásokra. Hogy el lehessen dönteni a szakszervezetek reprezentativitásának, részvételének az Érdekegyeztető Tanácsban, valamint a volt államszakszervezeti vagyon felosztásának kérdését, hogy be lehessen vezetni az Üzemi Tanácsok intézményét, és hogy legyen a társadalombiztosításnak gazdája. A tervezet az Üzemi Tanács választásokra csak utal (a választások után 3 napon belül kell megtartani) és a TB választásokról hallgat. A szakszervezeti vagyont úgy kívánja megosztani, hogy a december 6-i választásokon csak egyharmadrészt (b változat: felét) osztja fel, három év múlva, újabb választásokon újabb egy-

harmadot (másik felét), és esetleg 6 év múlva a maradékot. Ez a TB és ÜT választásokat figyelembe véve 5 választás, ami kézzelfoghatóvá teszi az általános érdektelenség veszélyét. Úgy látszik, a kormánynak az az érdeke, hogy olyan körülményeket teremtsen, amikor a legnagyobb a bizonytalanság a szakszervezetekkel kapcsolatban. *Így a szakszervezetek úgy jelenhetnének meg, mint akik tökéletesen elvesztették a munkavállalók bizalmát, és képtelenek is érdekvédelmet folytatni*, hiszen tovább tartana a szakszervezeti vagyon vitája, és az eltérő nézetek harcos ütköztetése. Ráadásul költségesebb is többször választani. Pedig ez az egyik fő érv a megegyezésre jutott öt szakszervezet (LIGA, Munkás-tanács, Autonóm, SZEF, ÉSZT) javaslata ellen, akik mindenképpen ragaszkodnak a munkahelyi választásokhoz. Az ötök lemondtak arról, hogy munkahelyen és lakóhelyen legyenek a választások, tehát a vegyes helyszínű választásról, és vegyes rendszerű választási tervet dolgoztak ki. Ennek értelmében csak munkahelyen lenne a választás, és akik munkahelyen kívül kell, hogy szavazzanak (pl. nyugdíjasok) azok a számukra kijelölt körzetekbe mennének el szavazni, nagyrészt oktatási intézményekbe. Egyrészt az iskolákban amúgy is lennének választások, és így egy kiértékelés alapján itt szavazhatna munkanélküli és nyugdíjas. Ez időt és a költségeket csökkentő megoldás lenne. A választásokat egy napon kellene megtartani, és nem lenne újabb forduló. De a választások költségeit nem a szakszervezetek fizetnék - mint ahogy a mostani tervezetben az a célra szánt 500 millió forint fölötti összeget.

De..

az MSZOSZ semmilyen egycztetést nem hajlandó folytatni sem a többi szakszervezettel, sem a kormánnyal addig, amíg egy olyan változat nem kerül az asztalra, ami azt a követelését nem tartalmazza, hogy az ágazatok - jóval jelentősebb - vagyont másképpen kelljen felosztani, másképpen kelljen rá szavazni, mint a volt SZOT vagyonna. Csak munkahelyen akar választásokat, és nem mondott le arról, hogy a számára esetleg kedvezőbb eredményeket hozó Üzemi Tanács választások eredményét

lehessen valamiképpen szakszervezetek közötti választásoknak tekinteni. Folyamatosan elutasítja a választásokat, de közben erőteljesen készül rájuk. Az ötök szerint az ÜT választásoknak más céljuk van, mint a szakszervezetek közötti erőviszonyok eldöntése, és más kört is érintenek. Ott személyekre történik a szavazás, és ezt a választást a Munka Törvénykönyve szabályozza, míg például a TB választásokból nem lehet kizárni a nyugdíjasokat és a munkanélkülieket. És az ötök elfogadják - az Alkotmánybíróság ítéletével összhangban -, hogy a szakszervezeti vagyonról azoknak is lehetőséget kell biztosítani véleménynyilvánításra, akik a felhalmozásában részt vettek, fizették a szakszervezeti tagdíjat. Az MSZOSZ szerint nem lehet a választás állampolgári, hiszen a munkáltatók a TB-be delegálnak képviselőket, így - mint lakosság - kétszer szavaznának. A többi kofederációnak - a Szolidaritáson kívül - az a véleménye, hogy a tárgyalásoknak folytatódni kell, és hogy az állampolgári szavazással való kifogás jogos, de gyakorlati jelentősége kevés, mert a kérdéses szavazók létszáma kb. 100-150 ezer fő, és ez nem befolyásolja a választások eredményét. A megoldás érdekében a LIGA tárgyalásokat kezdeményezett a munkáltatók szövetségével, hogy az országos munkáltatói szövetségek forduljanak felhívással tagszervezeteikhez: azok, akik munkáltatói jogosítványokat gyakorolnak, vagy tulajdonosként biztosítottak a társadalombiztosításban, ne menjenek el szavazni.

A törvény kimondja, hogy az elszámolt vagyont kell felosztani, tehát az ágazati vagyont is. De a Monopoly javaslat elfogadása sokkal nagyobb veszélyt jelent a nézetkülönbségeknél, és bár az ötök közül többen is főleg ágazati szakszervezetek, a kormány cinizmusának köszönhetően a közös szakszervezeti érdek egy lövészárokbba terelte a konföderációkat.

Az állampolgári választásokat másoló tervezet nem veszi figyelembe az előzetes egyeztetéseket, és azokat a jogi kereteket, amelyek között a választásokat meg kell tartani. **Választani pedig szükséges** - mert minden szakszervezetnek meg kell adni a lehetőséget, hogy érdekvédelmi tevékenységet folytasson, el kell dölnie, ki mögött milyen támogatottság áll, ki vesz majd részt az országos érdekegyeztetés munkájában, és megtörténik-e a munkahelyeken a rendszerváltás. Mert az utóbbiról nincsenek jó tapasztalataink.

A szószegő

A Kormány vállalta, hogy 1992 első felében az Országgyűlés elé terjeszti a szociális törvény tervezetét. A Kormány által közzétett, a szociális partnerekkel is megvitatott koncepció - megnyugtató módon - az európai normákat tükrözte. Egyértelművé téve, hogy a törvény egyfajta szerződés az állam és polgárai között, olyan eszköz, "amelyen keresztül a társadalom megjelenítheti együtvé tartozását, a társadalom minden egyes tagja iránt vállalt felelősségét, a szolidaritást." A LIGA is úgy tartja, hogy "a törvénykezés eszközeivel lehet leginkább megteremteni azt a biztonságot, amelyben az állampolgár tudja, ha életkörülményei rosszra fordulnak, megkapja a megfelelő segítséget. Ebből a szempontból a jó szociális törvény legfőbb erénye nem nagyvonalúsága vagy az általa biztosított ellátások gazdagsága, hanem a következetesség: legyen számunkérthető, garantált, kiszámítható." Az ÉT Szociális Bizottságában folytatott viták során a kormányzat következetesen azt az álláspontot képviselte, hogy az egész eddigi szociális ellátórendszer átalakítására

van szükség, ami megköveteli, hogy egy törvényben, egységesen, a szociális ellátások egészét szabályozza.

Az 1992. július 17-i ÉT-ülésem megállapítottuk, hogy a Kormány határidőre nem teljesítette ígéretét, de arra gondolni sem mertünk, hogy egyáltalán nem szándékozik betartani adott szavát. A Kormány ugyanis júliusban azt állította, hogy teljesíteni fogja a megállapodásokat.

Most augusztus van. Egy nappal a szociális partnerekkel történő egyeztetés előtt kell szembesülnünk a ténnyel, hogy a Kormány szociális törvény helyett csak egy országgyűlési határozat tervezetét kívánja betervezni, ez pedig nem jelent sem számunkérthető, sem garantált, sem kiszámítható kötelezettség-vállalást polgárai irányában.

A Kormány ismét szószegővé vált.

A LIGA Szakszervezetek követelik a szociális törvény mielőbbi megalkotását s egyben megerősítik, hogy készek tárgyalni a törvénybe foglalandó jogok és kötelezettségek bevezetésének ütemezéséről.

A LIGA Ügyvivő Bizottsága

Sztrájk

A Ytong Hungary Kft. Borsod Falazólem Gyárának "Gázbeton" Független Szakszervezete 1992. augusztus 7-én 12 órától 14 óráig figyelmeztető sztrájkot tartott.

Az előzmények: az Ytong Hungary Kft. megvásárolta a felszámolás alatt álló Könynyűbeton- és Szigetelőanyagipari Vállalat (KÖSZIG) kázinobarcai gyáregységét. A KÖSZIG kollektív szerződése értelmében a dolgozóknak a törvényben előírt minimumnál magasabb végkielégítés jár. A felszámolás alatt álló vállalat azzal a jogalapot nélkülöző indokkal akar kibújni kötelezettsége alól, hogy az alkalmazandó dolgozóknak nem jár végkielégítés, hiszen van új munkahelyük.

Az Ytong Kft. azonban új vállalatként kezdett működni, nem beszámítva a régi munkahelyen eltöltött időt, így a vevő és az eladó vállalat teljes bizonytalanságban hagyta

a dolgozókat. A régi vállalat a dolgozók egy részének felmondott, őket ki is fizette. A többiekkel közös megegyezéssel alapuló felmondást akarnak aláírni, ezzel viszont megszűnne a végkielégítésre a jogalapjuk. A dolgozók erre nem hajlandók, úgy látják, hogy ebben a bizonytalan helyzetben meg kell kapniuk a felszámolás miatt járó végkielégítést.

A LIGA Szakszervezetek megítélése szerint a két tulajdonos összejárja a dolgozók megkárosítása érdekében. A "Gázbeton" Független Szakszervezet mindent elkövetett, hogy a dolgozók elégedetlenségüknek ne ellenőrizhetetlen formában adjanak hangot. Törekvéseik sikerét bizonyítja a sztrájk pontos, békés, minimális anyagi veszteséggel járó lebonyolítása.

A LIGA Szakszervezetek szolidaritást vállal a dolgozókkal és továbbra is támogatja érdekérvényesítő törekvéseiket.

-soós-

Megyei Munkaügyi Tanácsok

A megyei munkaügyi tanácsok lehetőségeiről még keveset tudnak tagjaink, holott több tízmillió forintról, és a központi támogatásról döntenek.

A MMT háromoldalú döntéshozó szervezet, amely úgy hozza határozatait, hogy a munkaadói oldalnak, az önkormányzati oldalnak és a szakszervezeti oldalnak konszenzusra kell jutnia ahhoz, hogy érvényes döntés születessék. Ha valamelyik oldal nem ért egyet a döntéssel, akkor nincs határozat, tehát addig kell tárgyalni és egyeztetni, amíg a nézetek össze nem egyeztetődnek. Van egy áthidaló megoldásra is lehetőség:

ha valamelyik oldal tartózkodik. Ez nem teszi érvénytelenné a másik két oldal közös döntését. Ezután a Megyei Munkaügyi Tanács igazgatójának feladata, hogy az oldalak döntését végrehajtsa. Előkészíteti a beérkező pályázatokat a szakértők felkérésére, hogy az évi négy döntéshozó tanácsülésen az oldalak érdemben dönthessenek. Minden döntéshozó ülés előtt az oldalak külön-külön egyeztetnek!

Milyen pénzekről születik döntés?

A megyék, lakosság számuk arányában kapnak a Foglalkoztatási Alapból decentralizált pénzt. Azok a pályázók, akik a de-

centralizált alapból pénzt nyertek a pályázatok alapján, azok ugyanannyit kapnak a központi alapból is, azaz így válnak jogosulttá megegyezően annyi pénzre, mint amennyit a pályázatokon elnyertek. Ha tehát valaki 2 millió Ft-ot elnyert a Megyei Munkaügyi Tanács döntése alapján, akkor jogosult 2 millió Ft-ot kapni a központi foglalkoztatási alapból is. (Decentralizált Foglalkoztatási Alap - Megyei Munkaügyi Tanács döntési jogköre + Központi Foglalkoztatási Alap = a kapott kölcsönösszeg.) Ez az arány lehet másfajta is, tudniillik a decentralizált alap lehet a központi támogatás 70 %-a is, s a fennmaradó 30 % a központi alap kölcsöne. 70 % fölötti FA kölcsön nem lehetséges.

Kik pályázhatnak?

Azok a vállalkozók, akik tartósan munkanélküliek számára tudnak munkahelyteremtő beruházásokat megvalósítani, pályázhatnak sikerrel a foglalkoztatási alapra (FA). Ez kamatmentes kölcsön (!), amelyet 2-3 év alatt kell visszafizetni. Ha szociális beruházás - szociális otthon stb - , akkor ritkán - a kölcsönt egyáltalán nem kell visszafizetni. Ugyanúgy jár a kölcsön annak is, aki vállalkozóvá akar válni és korábban munkanélküli volt.

A pályázatok szempontjai

A pályázó tevékenysége, területi elhelyezkedése (mivel vannak a munkanélküliség szempontjából jobban sújtott területek). A fejlesztendő tevékenység jellemzői: piaci feltételek, megvalósíthatóság realitása stb. A pályázó gazdálkodásra vonatkozó adatai: mérlege, létszámadatai, előző évi gazdasági eredményei, a folyó év gazdálkodása, szak-képzettség és annak igénye. Más forrásból szerzett beruházás forrásainak igazolása, bankhitel esetén az igénybe vett hitelkérelem kidolgozása. A beruházás üteme és üzembehelyezésének terve. A foglalkoztatás tartós biztosítása, és ennek bérigénye. Ezeket a feltételeket 3 példányban kell benyújtani a megyei munkaügyi központoknak.

Kik részesülnek előnyben?

- olyan beruházások, amelyek gyorsan megtérülnek, elsősorban gépekre és berendezésekre alapozódnak

- saját résszel is rendelkezők, a befektetők saját vagyonnal vagy tőkével vagy beruházással rendelkeznek (50% saját erő)

- biztosíték arra, hogy hosszú távon, tartósan foglalkoztat munkanélkülieket (legalább 1 éves foglalkoztatás)

Az elbírálás negyedévenként történik. A nyertes pályázó a megyei munkaügyi központtal szerződést köt, amely azután folyamatosan ellenőrzi a szerződés betartását.

A LIGA Szakszervezetek erőteljesen képviselteti magát a Megyei Munkaügyi Tanácsokban, így lehetőség van arra, hogy aki ilyen pályázaton részt kíván venni, az jelentkezzen a megyei LIGA-központoknál, ott minden felvilágosítást meg tudnak adni, a pályázat elkészítéséhez segítséget tudnak nyújtani. Pest megyében várom a LIGA-vagy a PDSZ központban az érdeklődőket.

Abai Tamás

A LIGA és a többiek...

A munkavállalók jól ismert kollégáikra fognak szavazni, ha el kell dönteniük, ki képviselje őket az Üzemi Tanácsban. A valószínűleg decemberben megrendezésre kerülő szakszervezeti választásokon azonban országos konföderációkra lehet majd szavazni. Itt döntő lehet az illető szakszervezet ismertsége. Az alábbi táblázatok a szakszervezeti konföderációk napilapbeli szerepléseiről adnak metszetet.

Elemzésünkben azt figyeltük, hogy az 1991-es, és az 1992-es évben július 20 és augusztus 6 között melyik szakszervezeti konföderáció milyen gyakorisággal szerepel a napilapokban. A vizsgált idő-intervallumot találmra választottuk ki. Megkülönböztettük az előfordulások gyakoriságán belül, hogy a vizsgált cikk kizárólagosan vagy túlsúlyban az illető konföderációról, állásfoglalásáról szól (1. oszlop), vagy a tudósítás egy esemény vagy állásfoglalás kapcsán idéz ismert szövetséget, véleményét kéri (2. oszlop). Az összes előfordulást a cikkekben a 3. oszlop adja meg. Az olvasói leveleknél (4. oszlop) figyelmen kívül hagytuk, hogy a levél mely szövetségeket említ meg, itt csak azt vizsgáltuk, melyik szakszervezet mellett érvel az illető olvasó.

1991.

	1.	2.	3.	4.
MSZOSZ	36	30	66	12
LIGA	19	23	42	3
Szolidaritás	13	6	19	-
MOSZ	11	15	26	1
SZEF	2	8	10	-
ASZOK	2	6	8	-
ÉSZT	-	6	6	1

1. Cikk 2. Utalás 3. Össz. 4. Olvasói levél

A megfigyelt konföderációk: Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége (MSZOSZ), Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája (LIGA), Munkásszolidaritás Szakszervezeti Szövetség (Szolidaritás), Munkástanácsok Országos Szövetsége (MOSZ), Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEF), Autonóm Szakszervezetek Országos Ko-

ordinációja (ASZOK), Értelmiségi Szakszervezetek Tanácsa (ÉSZT). A második táblázat egyéb rovata a választásokon szerepelhető szakszervezetekről (például a keresztény szakszervezetek) tudósít.

Tavaly az MSZOSZ-ról szólt a legtöbb cikk pozitív és negatív értelemben egyaránt. A szakszervezeti törvények kihirdetése után az MSZOSZ bojkottot hirdetett, és az alkotmánybírósághoz fordult. Kilátásba helyezett egy polgári elégedetlenségi mozgalmat is. Az ágazati szakszervezetek kivették vagyonukat az OTP-ből. Kipattant a zalaegerszegi vagyoneledási-, és Nagy Sándor rágalmozási botrány, majd a Frohburg-székház eladások kaptak nemvárt nyilvánosságot. A LIGA leggyakrabban mint megkérdőjelezett ellenérdekű fél szerepel a Munkástanácsokkal együtt, de az előbbi lépéseket tesz a patthelyzet feloldására az Érdekegyeztető Tanácsban, a MOSZ-szal együtt működtetni próbálja a VIKSZ-et, és megerősítést nyer a legnagyobb amerikai szakszervezettől, míg a Munkástanácsok jórészt választmányának éles vitája nyomán kerül az érdeklődés középpontjába. A Szolidaritás gyakori szereplése az elnök Bátonyi Sándor éhségstrájkjával magyarázható, aki általános sztrájkot is hirdetett - általános sikertelenséggel. Az öt hagyományos szakszervezet és a LIGA, Munkástanácsok nem ültek egy asztalhoz. Feltűnő, hogy ekkor még működik az MSZOSZ "spontán" levelező hálózata (4.oszlop).

1992.

	1.	2.	3.	4.
MSZOSZ	2	18	20	-
LIGA	10	17	27	-
Szolidaritás	2	2	4	-
MOSZ	2	5	7	-
SZEF	1	1	2	-
ASZOK	2	-	2	-
ÉSZT	1	4	5	-
Egyéb	-	3	3	-

1. Cikk 2. Utalás 3. Össz. 4. Olvasói levél

MSZOSZ válságkezelő intézkedéseket sürget, népszavazási felhívást

helyez kilátásba (Alkalmas-e a kormány...?), távolmarad a szakszervezetek közötti tárgyalásokról. Sokat magyaráz az MSZOSZ viszonylag kevesebb önálló nyilatkozatából, hogy ebben az időben tölti szabadságát Nagy Sándor (n.b.! a LIGA-elnök Horn Gábor is). Továbbra is az MSZOSZ és a LIGA az a konföderáció, akinek a véleményét szakszervezetpolitikai kérdésekben ki kell kérni. A LIGA-ról több tudósítás lát napvilágot, mert kezdeményezi, hogy a kormány adjon számot a betervezett választási törvény tervezetéről. A szakszervezeti paletta kissé átrendeződött, az ötök (nem ugyanazok, mint fent) valamint az MSZOSZ és a Szolidaritás közötti tárgyalások megszakadnak, mivel az utóbbiak elutasítják a választásokat. A Szolidaritás megpróbál az Üzemi Tanácsok menedzsere lenni, de szándékai nem kapnak pozitív visszhangot.

Elszalasztott lehetőség

A 92-es újságcikkekben sokkal nagyobb arányban szerepelnek "helyi" hírek, vagy ágazati, szakmai viták, tudósítások. Pedig minden jel arra mutat, hogy a valódi szakszervezeti munkát alsó-, és középszinten kell folytatni.

Tavaly a kormány érdekében állt az állampárt után a állampárti szakszervezetet is elszámoltatni, és a sajtó is főleg a konföderációkkal foglalkozott. Egy év múltán már nem érdeke a kormánynak, hogy rendeződjenek a szakszervezetek közötti erőviszonyok, így a konföderációk elvesztették a lehetőséget, hogy idejében megeremtsék a szakmai és ágazati szervezeteiknek a lehetőséget a munkaharc feltételeinek biztosítására. Pedig napjainkban az országos megállapodások betarthatatlanok, ellenben egyre több gyárat zárnak be, és egyre több a nézeteltérés a helyi szakszervezetek és a munkaadók között. Az olvasói levelek hiánya azt is jelzi, hogy a munkavállaló már nem akar a szakszervezeti kérdések apropóján politizálni, viszont valós érdekvédelmet vár el napi gondjaiban.

KEDVES FORGÁCS BARÁTOM,

- ellentmondásos érzelmeket keltett bennem a hír, hogy úgy döntöttél: a munkavállalók szolgálatában töltött fél évszázad után leköszönsz a Független Szakszervezetek Demokratikus Ligájának elnöki tisztéről. Egyfelől: senki nem érdemli meg náladnál jobban a boldog és hosszú pihenést, másfelől azonban távozásod olyan űrt hagy maga után, amelyet a szabad magyar szakszervezeti mozgalom csak nehezen fog betölteni.

Sok-sok éven át hallattad a hangod a demokráciáért és az emberi jogokért, s ezzel hozzájárultál az új magyarországi korszak létrejöttéhez. Harccal reményt ébresztettél a dolgozó emberekben hazájuk és intézményeik jövője iránt. Az elnyomás elleni bátor küzdelmed örökség, amely serkentőleg hat majd jövő nemzedékek szakszervezeti vezetőire.

Bár nagy sajnálattal veszem tudomásul lelépésedet a LIGA éléről, vigasztal a tudat, hogy megmaradsz jóbarátnak és szövetségesnek a ráncváró harcokban, melyeknek célja, hogy a világot a dolgozó emberek jobb hazájává tegyük.

Jó egészséget és boldogságot kíván a visszavonuláshoz szívélyesen és barátsággal:

LANE KIRKLAND, elnök, AFL-CIO,

1992 július 27.

Kampánytanács

A kampány arra szolgál, hogy a szavazókat meggyőzzük: szavazzanak a LIGÁ-ra és/vagy a LIGA helyi jelöltjére. A kommunikációs tervet úgy kell fölépíteni, hogy:

- emelje ki, amiben jók vagyunk
- halványítsa el, amiben gyöngék vagyunk
- irányítsa a figyelmet az ellenfél gyöngéire
- és tegye jelentéktelenné, amiben az ellenfél erős.

A kampánykommunikáció alapelvei:

A legtöbb embert nem érdekli a politika. az embereket az érzelmeiken keresztül kell megközelítenünk. Arról kell beszélnünk, ami a hallgatóságunknak, az olvasóinknak, a választóinknak fontos. Az emberek arra szavaznak, akiről úgy tudják, hogy ugyanaz fáj neki, mint nekik és hogy olyan, aki képes változtatni a dolgokon. Sőt, hogy egyedül ő képes erre.

A kampányt úgy kell fölépíteni, hogy egyértelművé tegyük: „jelöltünk” (a LIGA politikusai és helyi képviselői) átérzik a választók gondjait. Hétköznapi, érthető, világos szavakkal arról kell beszélnünk, ami a szívüket nyomja és amire vágnak - ami bennünket is bánt és amiben mi is bízunk. Meg kell mutatnunk, hogy közös az értékrendünk. Az emberek arra fognak szavazni, aki-

ről azt gondolják: képes változtatni a dolgokon - s hogy egyedül ő képes erre.

Először azt a meggyőződést kell fölkelteni a szavazóban, hogy a LIGÁ-t és jelöltjeit kell, és érdemes támogatnia. A szavazóknak éreznie kell, hogy reális alternatíva a LIGA és a jelöltjei. Csak ha már érzi ezt, akkor győzhetjük meg arról, hogy nem érdemes az ellenfelet támogatnia.

Ahhoz, hogy a választók és a LIGA jelöltjei közt kialakuljon az a bizonyos érzelmi kapcsolat, először nyilvánvalóvá kell tenni: átérezzük a gondokat. Ezután pedig azt kell nyilvánvalóvá tenni, hogy egyedül a LIGA és a jelöltjei képesek változtatni a dolgokon. Az embereknek érezniük kell, hogy az ő életük is megváltozik, ha a LIGÁ-ra szavaznak. A meggyőzés akkor hatékony, ha érzelmi alapokon nyugszik. A kampány nem arra való, hogy fölvilágosító munkát folytassunk.

Ha a szavazók nem hisznek valamilyen, a kampány során biztosan nem fogod meggyőzni őket, hogy neked van igazad. Jobb, ha ezzel nem is fáradsz magad. Inkább építs arra, amiben hisznek, ami foglalkoztatja őket. És még egy szabály: kevés témakörben és kevés üzenettel szabad csak bombázni a választókat. A sok üzenet összezavarja az embert. Ezért rendkívül fontos, hogy a fő üzeneteidet állandóan ismételd. (Pl.: Rázd le az ígát, válaszd a LIGÁ-t!).

A KEM-LIGA összefogást sürget

Augusztus 3-án a Komárom-Esztergom Megyei Érdekvédelmi LIGA vendégei voltunk Tatabányán.

A ligások első körben megvitatták egymás között Horváth János megyei elnök előterjesztésében a munkanélküliséggel kapcsolatos problémákat. Horváth János elmondta, hogy négy hónappal ezelőtt az ország legkisebb megyéjében 2 százalékkal volt még az országos átlag alatt a munkanélküliség mértéke, míg ma meghaladja azt 1 százalékkal.

Éles kritikával illette a kormány gazdaság- és szociálpolitikáját, de a helyi önkormányzatokat is. Ismertette az Almásfüzitői Timföldgyár helyzetét, az annak leépítésével járó láncreakciót, ami munkahelyek megszűnését vonná maga után a bauxitbányászatban, a MÁV-nál és a Volánnál is. A MÁV létszámleépítése után kitért a nyugdíjak felülvizsgálatának fontosságára, majd ismertette az általuk működtetendő Munkanélküliek Koordinációs Irodájának tervét. A háromezer munkanélküli sorsát egyengető, alapítványi formában létrehozandó iroda tevékenységéről részletesen tájékoztatta az oroszlányi Molnár Ferenc a résztvevőket, akik Bábólnáról, Oroszlányról, Székesfehérvárról, Budapestről érkeztek a helybeliek meghívására.

Óry Csaba felhívta a helybeliek figyelmét arra, hogy miután az országos ET-megállapodások betartására nincs elég eszköz, a munkahelyi kollektív szerződéseknek megnőtt a jelentőségük. Az alelnök javasolta, hogy először meghatározott szempontok alapján tájékozdjanak a Megyei Munkaügyi Központ munkájáról, majd azután alkítsák ki az együttműködést az önkormányzatokkal, a KEM LIGÁhoz most csatlakozó Munkanélküliek Tatabányai Egyesületével és a többi partnerrel.

A találkozó második részében kilenc város polgármesterével és kilenc országgyűlési képviselővel kiegészülve szerették volna folytatni elképzeléseik megvitatását, azonban csak Keleti György MSZP-s, valamint Szalay Gábor és dr. Freund Tamás SZDSZ-es képviselő jelent meg közülük, polgármester egy se. A rekkenő hőség ellenére így is élénk disputa folyt, a résztvevők egyetértettek abban, hogy „folytatás következik”.

ra-

A LIGA-Akadémia hírei

Tanfolyamaink:
szeptember 4.

Tanfolyam az új Munka Törvénykönyvről, a szakszervezeti választásokról Borsodban

szeptember 7-10.

LIGA-tábor Ráckeve, elsősorban a regionális központok aktivistái részére. Témái: az új Munka Törvénykönyv, a szakszervezeti választásokra való felkészülés és a Megyei Munkaügyi Tanácsok.

szeptember 11. Budapest

Tanfolyam az új Munka Törvénykönyvről, a Közalkalmazotti Törvény-

ről, elsősorban az Egészségügyi Szövetség részére. Helyszín: LIGA-iroda.

Terveink: szeptember vége felé Békéscsabán az új Munka Törvénykönyvről, Kaposváron pedig az új tag-szakszervezetek aktivistáinak tartunk tanfolyamot.

Augusztus 10-től Koller Erika személyében új munkatársa van az Akadémiának, aki a sajtótitkári megbízást kapott Kozák László munkakörét veszi át.

A tanfolyamokra jelentkezni és felvilágosítást kapni a LIGA-Akadémián lehet Kende Ágnesnél és Koller Erikánál, az iroda címén és telefonjain. Ugyanitt várjuk a szervezetek oktatási igényeit, kezdeményezéseit is.

Tanfolyamok

A LIGA-Akadémia idén ősszel újra tanfolyamokat fog tartani az amerikai AFL-CIO támogatásával. A tanfolyamok a szakszervezeti választásokra való felkészülésben fognak segítséget nyújtani nekünk és a Munkástanácsoknak. Előreláthatólag 2 központi (valószínűleg budapesti) tanfolyamot tartunk. Ezek várható ideje: október 29-30 (téma: a propaganda - szervezése, gyakorlati kérdései, választási taktikák, választási szervezési kérdések; előadó: Eugene Morrill és Donald Spatz) és

november 9-10 (téma: választási taktikák és szervezési kérdések; előadó: Charlie McDonald és Joe Shantz).

A központi tanfolyamok után 4-4 vidéki előadást is tartani fognak az előadók. Az a célunk, hogy minden megye aktivistáinak lehetőséget nyújtsunk egy ilyen tanfolyamon való részvételre. Ezért kérjük azoknak a regionális központoknak a jelentkezését, akik szívesen látnák vendégül valamilyen amerikai szakértőt, és helyet adnának egy kb. 2 napos tanfolyamnak is. A költségeket természetesen a LIGA-Akadémia fizeti, tolmácsolást biztosítunk.

Kende Ágnes

Övön alul

Augusztus 13-án több országos napilapban is nyilvánosságot kapott Veres Gábornak, az MSZOSZ főpénztárosának nyilatkozata, amelyben azt állítja, hogy a Vagyont Ideiglenesen Kezelő Szervezet Igazgató Tanácsának július 31-i ülésén nem történt meg a VIKSZ ügyrendjének módosítása, valamint, hogy a maga részéről csak a törvényben foglalt rendelkezések ügyrendbe átvezetésével értett egyet.

Ezzel szemben a tények: Az említett ülésen az MSZOSZ képviselőjében a főpénztáros úr az írásban előterjesztett ügyrendmódosító javaslatot megszavazta, azzal a szintén konszenzussal elfogadott feltétellel, hogy az ügyrend módosítása csak részlegesen történt meg, az Igazgató Tanács annak felülvizsgálatát nem tekinti lezártnak, és azt a következő ülésén is napirendre tűzi.

Az Igazgató Tanács ülésén készült hitelesített jegyzőkönyv és az ülésről készült hangfelvétel e tényeket egyértelműen rögzíti.

Az aláíró szervezetek képviselői rendkívül sajnálatosnak tartják főpénztáros úrnak a valóságnak nem megfelelő állításait, és azt a körülményt, hogy az MSZOSZ annak ellenére, hogy a hitelesített jegyzőkönyvet az ülés után kézhez vette, az Igazgató Tanáccsal való kapcsolatfelvétel nélkül a nyilvánosságot manipulatív módon befolyásolni kívánja.

A VIKSZ Igazgató Tanácsában képviselt szervezetek részéről:

ASZOK, ÉSZT, LIGA, MUNKÁSTANÁCSOK, SZEFE, SZOLIDARITÁS, SZÖVETSÉGEN KIVÜLI SZERVEZETEK

Nemzetközi hírek

Július 21-én dr. Nomura Masami, az Okayama Egyetem, közgazdasági osztályának vezetője tett látogatást a LIGÁban, hogy általános képet kapjon a szakszervezetekről.

A bajorországi DGB és egy tartományi alapítvány a LIGÁt és a Munkástanácsokat meghívta kéthetes tanulmányútra október 17.- és 30. -a között. A meghívottak tanulmányozzák a társadalombiztosítás rendszerét, látogatást tesznek a Münchener Legfelsőbb Munkaügyi Hivatalban és információkat szereznek az üzemi tanácsok működéséről.

Július 24.-én Guillermo Jose Grenier, a Floridai Nemzetközi Egyetem professzora tartott szemináriumot konfliktuskezelés témakörben, elkísérte Recinos úr is az amerikai követségről, érdeklődött a szakszervezeti választásokról, szeretne hosszabb időre MO.-ra jönni, hogy tanulmányozza a LIGÁ-t, mivel modell értékűnek tartja és természetesen szeretne szemináriumokat tartani nekünk.

Az olasz szakszervezet az UIL Szakszervezeti Intézetéből (Progetto Sud-Instituto Bruno Buozzi) Dr. Fabio Porta a kelet-európai ügyek felelőse, és Enzo Cresta a nemzetközi osztály vezetője látogatást tett a LIGÁban. A szakszervezeti intézet munkatársai szeretnék egy projektet beindítani Magyarországon, olyan régióban, ahol a gazdasági átalakulás problémái égettek.

A francia CFDT együttműködési javaslatot küldött, melyben közös program kidolgozását ígéri, és ennek megbeszélésére október elején szakértőik ellátogatnak a LIGÁ-ba.

A LIGA vendége volt augusztus 17 - 21-ig Marian Krzaklewski, a lengyel Szolidaritás elnöke. A magas rangú vendég augusztus 18-án közös sajtótájékoztatót tartott Horn Gáborral. A sajtótájékoztatón utalt rá, hogy hagyományosan jók a kapcsolatok Kelet-Európa lengyel és magyar független szakszervezete között.

Jack F. Otero az AFL-CIO alelnöke és a közlekedési szakszervezet elnöke a LIGÁba látogat szeptember 4. és 7. között, hogy találkozzon a LIGA közlekedési szakszervezeteivel.

Olasz kapcsolat

A LIGA Nyugdíjas Szervező Bizottságának kapcsolata az Olasz Nyugdíjas Szakszervezettel egy éves múltra tekint vissza. Az elmúlt év szeptemberében meghívást kaptunk az SPI-CGIL Szakszervezet XIV. Kongresszusára. A Pesaróban megtartott tanácskozáson a LIGA nyugdíjasait Dr. Kispéter András bizottsági tag képviselte. A hazatérés után a küldöttünk értékes beszámolót tartott az útról és ismertette a tanácskozás eseményeit.

Az Olasz Nyugdíjas Szakszervezet segítőkéz kapcsolata ez évben is folytatódott. Sergio Giuliani, az SPI-CGIL nemzetközi irodavezetője, elküldte azt a beszámolót, melyet ez évben április 23-25-ig, Portugáliában, Madeira-ban tartottak. A tanácskozás az Európai Közösség Tanácsának döntése alapján jött létre, egyben előkészítője az 1993 márciusára tervezett nagy konferenciának is. A konferencia fő témái:

- az idősek emberek és a család
- szolidaritás a generációk között

A maderiai konferencián az Olasz nyugdíjasok három szakszervezetét

(SPI-CGIL, az FNP-CISL és az UILP-UIL) egyesített delegáció képviselte.

A plenáris ülésen az egyesített delegáció részt vett a munkában, és a SPI-CGIL főtitkára Gianfranco Rastrelli úr beszámolót tartott a szakszervezetek nevében. A megkapott beszámoló igen értékes. Megállapítottuk hogy a LIGÁ-hoz tartozó magyar nyugdíjasnak is hasonló problémákat kell megoldani az érdekvédelem, a szociális biztonság, a szolidaritás és az idős generáció érdekében.

Reményt ad számunkra az a tény, hogy az olasz nyugdíjasok egységesen léptek fel a fórumon. A magunk részéről egyelőre csak óhajtjuk, hogy rövid időn belül a jelenleg még több szintű nyugdíjas szervezet egyszer közösen is fellép, mert ez hatékonyabb lehet a mi 2,5 millió nyugdíjasunk érdekvédelméért.

Bízunk abban, hogy az 1993 évben tervezett Európai Közösségek Konferenciájának munkájába bekapcsolódhatunk. Így módunk lesz további értékes tapasztalatokat szerezni a tőlünk jóval idősebb olasz és egyéb európai szakszervezetek közösségétől és igen gyakorlott vezetőitől.

Makai György

A Nyugdíjas Tagozat hírei

1992. június 25-én a LIGA Nyugdíjas Szervező Bizottsága a Magyar Nyugdíjas Egyesületek Országos Szövetségével közös elnökségi ülést tartott, amelynek keretében közös álláspontok fogalmazódtak meg.

A nyugdíjasok érdekvédelmi szervezetei küzdenek az időskorúak életminőségének a nemzetközi és hazai normákhoz igazodó biztosításáért.

A nyugdíjasok egzisztenciális és jövedelmi biztonságát támasszák alá törvényben rögzített garanciák. Az állam a gazdasági visszaesés, az eladósodottság terheit arányosan terítse a társadalom különböző rétegeire: ne rakjon a gyenge érdekérvényesítési helyzetben levőkre aránytalanul nagy terheket. A sajátjogú nyugdíjasok szociális biztonságát ne szociális védőháló révén nyújtsa a társadalom, hanem elsősorban a nyugdíj értékállóságával. A szociális biztonsághoz való jog nem szűkülhet le segélykérési jogra. A törvényelőkészítés, az Országgyűlés első sorban ne az évek múlva állományba menők nyugdíjrendszerével foglalkozzék most, hanem a már nyugdíjban lé-

vők nyugdíjrendszerének reformjával, az értékvesztés kompenzálásával. A Szociális Törvény feltétlenül rendezze a nyugdíjasok lakhatási biztonságának, a nyugellátásban nem részesülő öregek megélhetésének kérdéseit, a munkanélküli járadékból kifutó munkanélküliek ellátását, a lakásfenntartási támogatásokat és a válságba jutott családoknál a krízis-intervenciót.

Az egészségügyi reform nem ronthat az időskorúak ellátási színvonalán, nem növelheti kiadásait. Az alapellátás tartalma náluk ennek megfelelően alakítandó ki.

Az özvegyi nyugdíj mértékének meghatározása azon alapuljon, hogy a nyugdíjas házaspár mindkét - korábban dolgozó - tagja külön-külön önállóan szerezte nyugdíjjogát. Az özvegy ezért jogosult - saját jogú nyugdíjösszegén felül - az elhunyt házastárs nyugdíjának méltányos hányadára is, biztosítási elv alapján.

A nyugdíjkifizetések és a nyugdíjalappal való gazdálkodás biztonságát növeli a Nyugdíjbiztosítási Alap olyan vagyongazdálkodás juttatása, amelynek az inflációhoz viszonyítva kellő nettó hozadéka van, illetve ez garantálható.

Rövid hírek

A múlt havi keresztretjvény megfejtése: **Rázd le az igát, válaszd a LIGÁT!** Lapzártáig LIGA-pótlót nyert: Minksz Ödön, 3213 Atkár, Bajcsy Zs.u.7.

Augusztus 17-től 22-ig a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete szemináriumot tartott Egerben. A rendezvényen részt vett az amerikai tanárszakszervezet részéről Ray Mackey és Henry Wilson. A LIGÁT Horn Gábor elnök képviselte.

Augusztus 21-23-ig Békéscsabán a LIGA Országos Választmányának tagjai kötetlen találkozót tartottak, hogy elősegítsék az információáramlást a megyei tisztségviselők között.

Augusztus 28-án tartotta a LIGA az évi rendes választmányi ülést. Részletes tudósításunk következő lapszámunkban.

Értesítjük tagszervezeteinket, hogy a LIGA gépkocsi-pályázata, a pénzügyi feltételek megváltozása, és az egyik autó balcsete miatt, érvénytelen.

Új erők a LIGÁBAN

Munkakörülményeikben bekövetkezett alapvető változás miatt *Bruszt László és Csákö Mihály* ügyvivők lemondtak tisztségükről. Őket - Dávid Jánossal együtt - az ügyvivő Bizottság javasolja elnöki tanácsadónak. Az alapszabály szerint a megüresedett posztokra a LIGA-konferencián, Gyöngyösön a legtöbb szavazatot kapott *Körtvélyessy László és Zsáros László* kooptálható. Augusztus 28-án az Ügyvivő Bizottság a Választmány elé terjeszti ilyen értelmű javaslatát.

A szerkesztő megjegyzése: Továbbra is várom Csákö Mihály szellemesen fanyar, eredeti stílusú írásait. A saját hatáskörömben szívesen kinevezném a Harsona Tiszteletbeli Szerzőjének. Addig is jó munkát mindnyájuknak!

A Nemzetközi Osztály munkáját júliustól *Federmayer Katalin* segíti.

A LIGA-irodában augusztustól *Dominikné Nagy Szilvia* a titkárság vezetője.

Szeptembertől új adminisztrátora lesz az irodának: *Tölgyesi Mária*.

Néhány hét múlva minden tagszervezetünknek elküldjük azt a listát, ami részletesen körülhatárolja azt, hogy ki, milyen tevékenységet végez a LIGÁban, milyen területért felelős. Addig is hívhatjátok a régi munkatársakat - és mostantól az újakat is...

Öröm a söröm

A Nagykanizsai Sörgyár 419 dolgozója néhány hete a saját sörét issza. Az állításban nem lenne semmi meglepő, csak hogy a dolgozók ma már mindezt a saját gyárjukban is megtehetik.

A történet előzénei bővelkednek homályos üzleti manőverekben, de harcok dolgozói demonstrációkban is. Több mint két éves kemény harcot vívott a Független Szakszervezet azért, hogy a többfordulós és botrányos privatizációs tárgyalások után az üzem végül is dolgozói tulajdonba kerüljön. Ezzel maguk mögé utasították több jónévl nyugati sörgyár pályázatát, és lehetővé vált, hogy a dolgozók bizonyítsanak: jó minőségű, nyereséges terméket fognak előállítani. Nem lesz könnyű. Hiszen a részvénytulajdonosok magukra vállalták a gyár adósságait is, és a részvényeiket jórészt hitelből vették meg. A verseny is egyre nagyobb a sörpiacon, így a dolgozóknak most már nem a tulajdonos, hanem a piac a legnagyobb ellenfél. De az M+D Kft. nem jöhetett volna létre a munkavállalók egységes fellépése nélkül, és anélkül, hogy ne tudták volna képviselőik meggyőzni a tárgyalópartnereiket felkészültségükről, megbízhatóságukról, ne tudták volna leváltani a régi igazgatót, és elérni, hogy fiatal menedzser-gárda kerüljön a gyár vezetésébe.

A parázs viták után most is sokan kételkednek, hiszen a sikertelenség nem csak a dolgozók állásába, de részvényeibe is kerülhet. Nagykanizsán forró a levegő a vállalkozás körül. Reméljük, hogy mindig le fogja hűteni egy korsó hideg sör.

Kiadja: a LIGA Ügyvivő Bizottsága

Felelős kiadó: Horn Gábor
 Felelős szerkesztő: Kozák László
 A kiadást gondozta a KÉZirat Kiadó
 Grafika: Mester László
 Tördelés: TIMP Kft.

LIGA
 Budapest,
 Városligeti fasor 45.

Telefon: 142-6957,
 142-4105
 Fax: 142-8143

LIGA

„A nyugdíjazás küszöbén”

A Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája szolgáltató tevékenységet biztosít

nyugdíjelőkészítés, jogügyi tanácsadás témakörében. A szolgáltatás bevezetésének időpontja: 1992. június 1.

A gyakorlati feladatok:

1. A nyugdíjazás előtti megelőző egy évvel a szolgálati idő igazolások beszerzéséhez tanácsadás.
2. A tényleges nyugdíj-előkészítés benyújtásához szükséges iratok komplettálása, ellenőrzése
 - a, öregségi nyugdíj esetén
 - b, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj esetén
 - c, özvegyi, árvaellátás, szülői nyugdíj esetén
 - d, baleseti járadék.

A nyugdíj-előkészítés vonatkozhat:

- állami vállalatok dolgozóira, rt. stb.
- kft.-dolgozókra
- gmk.-dolgozókra
- egyéb gazdasági közösségekre, – vállalkozókra, – betéti társaságra
- egyéni vállalkozókra

A szolgáltatás heti két alkalommal biztosított, kedd és csütörtöki napokon, 14-18 óra között.

A szolgáltatás díjtalan (nyomtatványok költsége fizetendő).

Cími:

FÜGGETLEN SZAKSZERVEZETEK
 DEMOKRATIKUS LIGÁJA

Budapest VII., Városligeti fasor (volt Gorkij fasor) 45.
 félemelet.

Telefonszám: 142-4105, 142-6957.